

Передмова

МАГІСТЕРСЬКІЙ ПРОГРАМІ З АРХЕОЛОГІЇ НАУКМА 15 РОКІВ

1 вересня 2000 р. у НаУКМА розпочала роботу магістерська програма з археології, яка два роки тому трансформувалася в кафедру археології. За півтора десятка років свого існування моголянська школа археології стала провідним центром підготовки молодих археологів, що забезпечує вченим-початківцям найкоротший шлях у науку. Зі 136 підготовлених програмою магістрів більше ніж половина працюють за прямою спеціальністю – в Інституті археології НАНУ, музеях, археологічних інспекціях, або навчаються в аспірантурі за спеціальністю «Археологія». Уже 15 наших випускників захистили кандидатські дисертації.

Висока продуктивність програми пояснюється кількома факторами. Передовсім, це тісна співпраця з провідним центром археологічних досліджень в Україні – Інститутом археології НАНУ, потужний науковий потенціал якого та інфраструктура (наукова бібліотека, архів, численні експедиції тощо) залучені для підготовки нових поколінь українських археологів. Запрошення провідних учених інституту до викладання археології в НаУКМА забезпечує високий рівень підготовки магістрів.

Після закінчення навчання кращі випускники мають змогу продовжити підготовку в аспірантурі за спеціальністю «Археологія» при нашій програмі або при Інституті археології НАНУ. Останній є головним місцем працевлаштування наших випускників, кількість яких у штаті інституту сягнула кількох десятків.

Висока ефективність підготовки молодих археологів на програмі (тепер кафедрі археології) також зумовлена активним пошуком талановитої археологічної молоді в численних археологічних експедиціях, що працюють по всій Україні. Запрошення на програму здібних молодих людей, які позитивно проявили себе в експедиціях і обрали шлях в археологію,

суттєво збільшує продуктивність кафедри як центру з підготовки молодих учених. Магістерську програму з археології НаУКМА по праву можна вважати кузницею молодих археологів України, оскільки близько 15 % активно діючих археологів країни – наші випускники.

За тривалий час викладання археології в НаУКМА професорсько-викладацький склад програми набув педагогічного досвіду. Видані викладачами програми курси лекцій «Археологія України» (2005 р.) та «Первісна історія України» (2012 р.) популярні серед викладачів та студентів різних університетів України.

З 2002 р. при програмі діє аспірантура за спеціальністю «Археологія», на якій пройшли підготовку та навчаються нині 27 аспірантів. Періодичне видання «Магістеріум. Археологічні студії», 7 випусків якого вже побачили світ, надає можливість викладачам, аспірантам та студентам програми публікувати результати своїх досліджень. Маємо Археологічну експедицію НаУКМА, в якій проходять практику на розкопках стародавніх стоянок та поселень студенти археологи та історики НаУКМА. При програмі функціонує власна бібліотека фахової археологічної літератури, фонд якої налічує 4000 томів. Для забезпечення навчального процесу створено навчальний археологічний музей.

За 15 років існування магістерська програма з археології пройшла довгий шлях розвитку і вдосконалення, логічним завершенням якого стала трансформація у 2013 р. в окрему кафедру археології НаУКМА, завідувачем якої є доктор історичних наук, професор В. І. Клочко.

Викладачі та студенти кафедри археології НаУКМА з оптимізмом дивляться в майбутнє і пропонують усім, хто цікавиться минулим України, черговий, уже восьмий, випуск Магістеріуму «Археологічні студії».

Леонід Залізняк